

ANARU.

Ko Anaru tonu tetahi o nga akonga tuatahi a te Karaiti, ko tona hoa i aru ai i a te Karaiti, kaore te ingoa i whakaaturia, engari ki te whakaaro ko Hoani (Hoani 1. 40.) He akonga raua na Hoani te Kai-iriiri. I rongo raua ki nga whakaakoranga, me nga korero a Hoani mo te Mihaia. Na reira rongo pu ana ano raua ki to raua kai-whakaako e mea ana; "Na te Reme a te Atua," kaore o raua ngakau i whiriwhiri, engari hohoro tonu te aru i a te Karaiti—ki a matau, i hohoro tonu kaore i whakaroa, i ngakau rua.

1. *Te tohu o te whakapono ora.*

I te kitenga o Anaru i te Mihaia, i tona mohiotanga ki a Ia, i pehea ia? I hone ranei mo rana anake ko Hoani te Kai-whakaora? Kaore ranei i whakaatu ki etahi i te Mihaia, i wareware ranei ki ona whanaunga? Kaore! Engari, i to raua kitenga ano i a Ihu, tere tonu to raua haere ki te tiki i o raua whanaunga. I mauria mai e Anaru toua tuakana a Haimona Pita ki a te Karaiti. (Hoani 1. 42.)

Ko tenei tetahi o nga tino tohu o te whakapono ora, ara ko te whai ki a ora hoki etahi atu. Mehemea he korero nui kei tetahi tangata i whakaritea mai mo te ao katoa, ka he taua tangata ki te hunaia e ia ki a ia anake. Mehemea he taonga nui a te Karaiti ki te tangata e kore e hapa tona whakaatu i a Ia ki etahi atu, me tona korero hoki mo tana i aroha ai, "na te purenatanga hoki o te ngakau ka puaki te mangai." Te tangata whutupooro kei te whutupooro anake te nuinga o ana korero. Otira he tuihanga te korero a te tangata mo te Karaiti mehemea kei ona ngutu anake, engari kia pupu ake i te ngakau ka tika.

Koia nei tetahi he o nga Karaitiana Maori, o nga kai-karakia, me nga mimita, kaore ratou e kaha ki te ata korero ki te tangata kia tapae atu i a ratou ki te Atua. Ka mutu te karakia heoi ano, kaore e korero ra-wahi ki te tangata. He maha nga tangata i korero takitahitia e te Karaiti. E whitu i tuihanga e Hcni; ko Natanahira (ko Patoromu), ko Nikorima, ko te wahine o Hamaria, ko te turoro, ko te tangata hara, ko te matapo, me Raharuhi (Hoani 1, 2, 4, 5, 8, 9, 11). I muri iho i te merckara o te whangainga i te 5000, ka mutu te hibiko o te Karaiti ki te kauwhau ki te mano, engari ka kaha tana ako i te Tekau-maru, mo te tae rawa ake ki te ra e hoki ai Ia ki tona Matua, ka mahue iho ko ana akonga hei mahi i te mahi i timataria e Ia. Mehemea na te iti o te whakapono o te tangata i kore ai

ia e whai i etahi atu kia uru hoki ki te rangi, tera pea i te iti rawa o tona whakapono e kore a ia ake e uru atu ki te rangi.

2. *Nga hua o ta Anaru.*

Kaore i nui rawa nga whakahuatanga i te ingoa o Anaru i te Kawenata Hou. I mahi ia mo tona tuakana i te tuatahi (Hoani 1. 41.) He timatanga mo te whakapono o te tangata hei tona ake kainga. E hoa ma, kei te tohe ranei koutou ki o koutou whanaunga kia haere mai ki a Ihu? I mahi ia mo tona ake iwi i muri mai (Hoani 6, 8—9). E hoa ma, kei te tohe ranei koutou ki to koutou iwi ki a hapai i te whakapono? I mahi ia mo nga tauuwi i muri rawa (Hoani 12. 21, 22.). E hoa ma kua rongo koutou i te Rongopai, kei pohehe koutou ki a koutou anake. He mano, he mano, te tangata kei te ao nei, kahore ano ki a rongo noa ki tenei ingoa ki a Ihu. He aha ta tatou mo te tuku i te Rongopai ki a ratou? Ehara a Anaru i te apotoro ingoa nui pera me Pita, otira nana a Pita i mohio ai ki a te Karaiti. I te ra o te Petekoha e 3000 nga tangata i ripeneta i te kauwhau kotahi a Pita. Titiro ki nga hua o te kakama o Anaru ki te kawae i a Pita ki a Ihu. Kia pera hoki tatou, kia whiwhi hoa ai mo te taenga ki te rangi, kei haere mokemoke.

3. *Me aha tatou.*

Me pera me Anaru, me haere kia te Karaiti i te tuatahi. Kia pa ki a Ia, ka haere ki te tiki i etahi, kia tika ai ta tatou kupu "Haere mai ki a kite," he he ki te mea "Haere kia kite." Mana tatou e whakaki ki Tona Wairua Tapu, hei whakato i te aroha ki o tatou ngakau, hei homai i te mohiotanga ki te korero ki te tangata, ki a rata mai ai kei oho. "He whakaaro nui ano te tangata hopu wairua." (Whakatauki 11. 30). Ehara tenei mahi i te mea ma nga mimita anake, engari ma nga Karaitiana katoa. I mea a Akiphipa Penehana o Kanatipere: "Te mahi tuatahi ma te Karaitiana he mea kia Karaitiana etahi atu tangata."

4. *He aha nga utu?*

Ehara i te mea ma te utu rawa ki a whakaria ka mahi ai te Karaitiana, engari ma tona aroha ki a te Karaiti ia e akiaki (2 Kor. 5. 14), "Ki te aroha koutou ki a au, kia mau ki aku ture (whakahaunga)." Otira tera ano he kororia nui mo te tangata e whakatahuri ana i tetahi ki te pai. "Na, te hunga e whai whakaaro ana, to ratou kanapātanga koia ano kei te kanapātanga o te kikorangi, te hunga ano hoki i anga ai nga tangata tokomaha ki te tika, ka rite ratou ki nga whetu, a ake ake ake." (Raniera 12. 3.) "Kia matau ia, na,